

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Životní prostředí

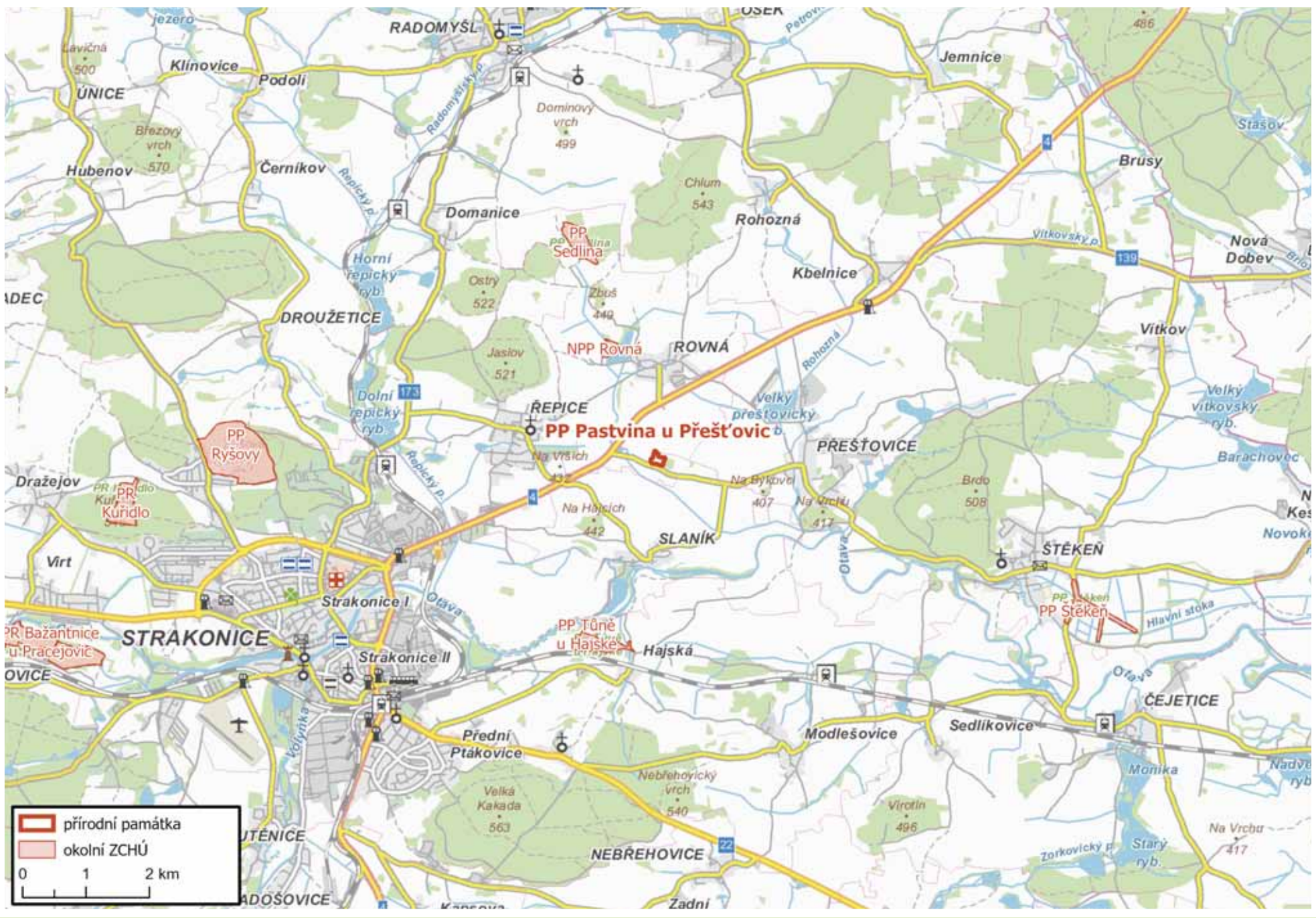
Ministerstvo životního prostředí

Přírodní památka

PASTVINA U PŘEŠŤOVIC

Evropsky významná lokalita

MAPA OKOLÍ

ORTOFOTO

LETECKÝ SNÍMEK

Od roku 2009 je zdejší území evidováno jako evropsky významná lokalita v rámci ochrany skalních travníků. Národní ochranu této evropsky významné lokality zajišťuje stejnojmenná přírodní památka o rozloze 1,3 ha, která byla poprvé vyhlášena v roce 1985 k ochraně teplomilných travinných společenstev na mělkých půdách. Lokalita leží v suchickém bioregionu nadmořské výšce cca 400–430 m n. m.

Jak lze tušit z povrchu stráně, původně se zde nacházela dvě nebo tři malá políčka oddělená mezemi, které jsou dodnes mírně vyvýšeny. Po opuštění polí svah po desetiletí sloužil jako pastvina. Do západní části svahu byly zahlobbeny dva malé vápencové lomy, které po opuštění zarostly náletem dřevin, a pastva byla ukončena po 2. světové válce. V současné době je lokalita z floristického hlediska neobyčejně cenná, neboť bohaté vápencové podloží v mozaice s méně úživným substrátem dalo vzniknout druhově pestrému semixerotermnímu společenstvu výslunné stráně s mnoha vzácnými a ohroženými druhy rostlin.

Dominantu teplomilného travníku jižního svahu představuje **válečka prapořitá** (*Brachypodium pinnatum*), typická výběžkatá tráva, která tvoří husté zapojené porosty. Z dalších výrazných trav stráž porůstá **ovsík pyřitý** (*Avenula pubescens*), kolem půl metru vysoká tráva s latou květů, ze kterých trčí dlouhá tmavá osina, **smělek Jehlancovitý** (*Koeleria pyramidata*), vysoká tuhá tráva s úzkým květenstvím, a **bojíněk tuhý** (*Phleum phleoides*). Ve spodní části svahu se nachází menší plocha, kde převažuje vápnomilná **ostřice chabá** (*Carex flacca*). Mimo trav roste ve stráni modře kvetoucí **zběhovce lesní** (*Ajuga genevensis*) nebo **řepík lékařský** (*Agrimonia eupatoria*). Na jeho až metr vysoké lodyze vykvétají drobné žluté a krásně voňavé květy, ze kterých se později vyvíjejí lepkavé plody s háčkovitými chlupy, co se vám snadno přichytí na oděv. Odvary z řepíku velmi dobře poslouží při hojení ran nebo odhlehování dutin. Na bývalé pastvině roste hojně **krvavec menší** (*Sanguisorba minor*) se zelenavými květy, teplomilný **jahodník trávnice** (*Fragaria viridis*), jehož jahůdky jen tak neutrhnete, nebo **tolice srpovitá** (*Medicago falcata*) s trojčetnými listy a bohatým žlutým květenstvím. V porostu stráně zaujmou dva mohutné trsnaté druhy. Jednak je to **voskovka menší** (*Cerinth minor*), která vytváří ojíněné trsy s vijany žlutých květů proložených listeny, jednak modře kvetoucí

voskovka menší

hořec křížatý

hořec křížatý (*Gentiana cruciata*). Tento vzácný hořec sem byl přesazený z lokality, které hrozil zánik. V současné době u Přeštic přežívá asi polovina dovezených trsů, které sice bohatě kvetou, ale nerozmnožují se.

V letním období rozkvetou v travníku fialové chrpy, a to **chrpa luční** (*Centaurea jacea*) s celistvými listy a **chrpa čekánek** (*Centaurea scabiosa*) s listy peřenosečně dělenými. Rozkvétá také **hlaváč žlutavý** (*Scabiosa ochroleuca*), teplomilná rostlina s bledě žlutým květenstvím podobným běžnému chrastavci, nebo **pupava bezlodyžná** (*Carlina acaulis*) s růžicí pichlavých listů a nápadnými velkými úbory, které se za deště zavírají. Výraznou dominantu představují vysoké stvolý **divizny knotovité** (*Verbascum lychnitis*), v létě obsypané drobnými žlutými květy s bělavě chlupatými tyčinkami. Roztroušené se může v semixerotermním travníku objevit nezeleňá rostlina **záraza zardělá** (*Orobancha kochii*), která parazituje na kořenech chrp. Velkou a zá-

pupava bezlodyžná

roveň zcela nenápadnou vzácností je **vrabečnice roční** (*Thymelaea passerina*) – drobná rostlina s čárkovitými listy a zelenavými kvítky v paždí listů. Svého času tady byla pozorována v počtu desítek exemplářů zejména v rozvolněné střední části svahu kolem zaječích pěšnek. V pozdním letním aspektu v travních světlích žluté květy **starčeku přímětníku** (*Senecio jacobaea*).

starček přímětník

trojzubka stepní

suchomilka obecná

Lokalitu obývá také mnoho **střevlíkovitých** a **drabčíkovitých** brouků, včetně vzácnějších drabčků **člunotvarce čtyřskvrnného** (*Scaphidium quadrimaculatum*), který vděčí za své jméno čtyřem rudým skvrnám na černých krovkách, a myrmekofilního **drabčíka** (*Zyras limbatus*). Myrmekofilní obecně znamená, že organismus je nějakým způsobem vázaný na mravence. Tento konkrétní drabčík (*Zyras limbatus*) se dostává do mravenišť jako kořist mravenců, když předstírá svou smrt, a poté prostředí mravenčího hnízda využívá k vývoji svých potomků a současně mravence loví. Na kvetoucích rostlinách v letním období nachází potravu řada druhů motýlů. Ze vzácnějších druhů byl zaznamenán např. **bourovec prstěncitý** (*Malacosoma neustria*), noční motýl lesostepních biotopů.

Ze zvláště chráněných obratlovců se na lokalitě vyskytuje **ještěrka obecná** (*Lacerta agilis*), hbitý plaz lovíci hmyz, pavouky a drobné plže. V keřových porostech hnízdí pár **tuhýka obecného** (*Lanius collurio*), dravého pěvce s černou páskou přes oči. Loví hmyz i drobné obratlovce a své úlovky nabodává na trny a větvičky keřů jako zásobu na horší časy.

tuhýk obecný

Území přírodní památky obývají především živočichové, kteří oblibují tepla a suchá stanoviště. Z bezobratlých zde najdeme měkkýše **trojzubku stepní** (*Chondrula tridens*) s válcovitou hnědou ulitou, jejíž ústí roubí tři výrazné zoubky. Jedná se o prvek středozemní fauny, který se u nás vyskytuje pouze na suchých stanovištích. Hojně se vyskytuje další měkkýš **suchomilka obecná** (*Xerolenta obvia*) s plochou bělavou ulitkou, kterou zdobí hnědé proužky. Suchomilka přežívá nepříznivé období přilepená vysoko na stoncích vegetace společně až s několika desítkami jedinců svého druhu. Útočiště tady našla i řada zástupců **samotářských včel** (například rody *Adrena* a *Halictus*), které patří mezi neohroženější skupiny hmyzu vůbec.

Fotografie:

Autor textu:
Mapové podklady:

Alexandra Čurnová: hořec křížatý, pupava bezlodyžná, řepík lékařský, starček přímětník, voskovka menší / Zdeněk Hanč, fotohanc.com: suchomilka obecná, trojzubka stepní / David Jirovský, wildbirdphoto.eu: tuhýk obecný
EIA SERVIS s. r. o., U Malše 20, České Budějovice
mapa okolí: podkladová mapa 1:100 000, © CEDA Maps a. s.; územně analytické podklady JČK, © Jihočeský kraj
ortofoto: ortofoto ČR 2021, © ČÚZK; územně analytické podklady JČK, © Jihočeský kraj
letecký snímek: archiv JČK, © Jihočeský kraj

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií – Evropským fondem pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu Životní prostředí.